

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Харків – 2021

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Харків: НУЦЗУ, 2021. 440 с. Українською та англійською.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів навчальних закладів України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

САДКОВИЙ
Володимир

ректор Національного університету цивільного захисту України,
доктор наук з державного управління, професор

Заступник голови:

АНДРОНОВ
Володимир

проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, Заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор

Члени оргкомітету:

DIMITAR
Georgiev Velev

Director Scientific Research Center for Disaster Risk Reduction
University of national and world economy (Sofia) Professor, Doctor

КРИВУЛЬКІН
Ігор

директор науково-дослідного, проектно-конструкторського та технологічного інституту мікрографії, кандидат фізико-математичних наук

КРОНІН
Майкл

професор департаменту соціальної роботи університету Монмута, міжнародний інструктор з надання психологічної допомоги у надзвичайних ситуаціях Американського Червоного Хреста, Нью-Йорк, США

МАНДИЧ
Олександра

голова ради молодих вчених при Харківській обласній державній адміністрації, доктор економічних наук, професор

РАИМБЕКОВ
Кендебай
Жанабильович

заступник начальника з наукової роботи Кокшетауського технічного інституту Комітету з надзвичайних ситуацій Міністерства внутрішніх справ Республіки Казахстан, кандидат фізико-математичних наук, Республіка Казахстан

СИЛОВС
Марек Гунарович

заступник директора Коледжу пожежної безпеки та цивільного захисту Латвії, Республіка Латвія

СОФІЄВА
Ханим Раміз кизи

начальник відділу організації медичної і психологічної допомоги Головного управління організації з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій МНС Республіки Азербайджан, Республіка Азербайджан

TIKHONENKOV
Igor

Department of Chemistry, Ben-Gurion University of Negev, Beer-Sheva, Ph.D. on physics&mathematics, Israel

ВПЛИВ ДЕРГАЧІВСЬКОГО ПОЛІГОНУ ТПВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Груздова В.О., НУЦЗУ
НК – Лобойченко В.М., к.х.н., с.н.с., НУЦЗУ

В процесі своєї життєдіяльності людство виробляє відходи. Промислові відходи зазвичай підлягають спеціальним способам утилізації, для побутових відходів існують окремі способи поводження, що включають як ліквідацію, так і утилізацію. Найбільш поширеними є тверді побутові відходи – відходи, які утворюються у процесі життєдіяльності людини та накопичуються у побуті, житлових будинках, торгівельних та лікувальних установах і які не мають подальшого використання за місцем утворення. Враховуючи темпи урбанізації, питання твердих побутових відходів (ТПВ) є важливим для будь-якого міста нашої країни, яке потребує найшвидшого вирішення.

На сьогоднішній день в Україні тверді побутові відходи зазвичай збираються та складуються на полігонах, де становлять небезпеку здоров'ю для людини та довкілля [1, 2]. Ці відходи містять безліч вологих органічних речовин, які розкладаються і виділяють гнильні запахи та фільтрат. За рахунок висихання продуктів неповного розкладання додатковим чинником забруднення виступає пил, що утворюється. Внаслідок порушень термінів експлуатації та умов зберігання ТПВ часто відбувається забруднення ґрунтів, повітря, поверхневих і ґрунтових вод різної інтенсивності. Враховуючи вищезазначене, проблема поводження з твердими побутовими відходами та дослідження впливу полігонів ТПВ є актуальною.

Метою роботи є дослідити вплив діяльності полігону ТПВ на стан довкілля на прикладі одного з полігонів Харківської області - Дергачівського полігону ТПВ.

За результатами аналізу ТПВ Дергачівського полігону отримано, що їх морфологічний склад містить такі компоненти: папір, картон, харчові відходи, дерево, скло, шкіра, гума, пластмаса (у тому числі ПЕТ), великогабаритні відходи, будівельні відходи, небезпечні відходи.

Дослідження діяльності Дергачівського полігону ТПВ показало, що його вплив на атмосферне повітря пов'язаний із впливом транспорту та допоміжного обладнання на етапі його експлуатації, із підвищенням запиленості повітря при розробці ґрунтів, зі зберіганням і транспортуванням сипучих матеріалів без дотримання технологічних вимог. Отримано, що джерелом забруднення ґрунту на полігоні виступають фільтратні стоки, які накопичуються в ґрунтах; може мати місце перелив фільтрату, який потрапляє в навколишнє середовище. Показано, що одним з головних напрямків розповсюдження забруднень є води, які стікають з території полігону ТПВ під час найсильніших дощів й можуть забруднювати ґрунт та ґрунтові води навколо полігону й підвищувати рівень екологічної небезпеки території.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лобойченко В.М., Мікоткін І.С. Дослідження впливу полігону ТПВ (Харківська область) на стан довкілля. Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. – Харків: НУЦЗУ, 2019. С. 393.
2. Груздова В.О., Колошко Ю.В., Лобойченко В.М. Питання забезпечення техногенно-екологічної безпеки та безпеки праці при поводженні з відходами // Матеріали І-ї міжнародної науково-практичної інтернет-конференції студентів та молодих науковців «Актуальні питання охорони праці у контексті сталого розвитку та європейської інтеграції України», 09-11 листопада 2020 р. – Х., ХНУМГ імені О.М. Бекетова, 2020 р. С. 214 – 216.